

Acquisitions grammaticales

Verbes

L'infinifitif présent (voix active et médio-passive)

Noms

La 3e déclinaison

Syntaxe

Le pronom relatif

Centre d'intérêt : Les douze travaux d'Héraclès

Manipulé par Héra, Héraclès devient fou et brûle ses enfants. Fou de remords, il consulte la Pythie de Delphes qui lui conseille de servir son pire ennemi, Eurysthée. Ce dernier lui impose de réaliser dix exploits pour prouver sa valeur...

Le lion de Némée

Πρῶτον μὲν οὖν ἐπιτάσσει αὐτῷ τοῦ Νεμέου λέοντος τὸ δέρμα κομίζειν · τοῦτο δὲ ζῶον ἦν ἄτρωτον. Τὸν λέοντα μὲν εἰς σπήλαιον φυγοντὰ διώκει Ἡρακλῆς, τῷ δὲ ῥοπάλῳ τυπτόμενος, τὰς χεῖρας τῷ τραχηλῷ περιτίθησι καὶ πνίγει.

L'hydre de Lerne

Δεύτερον δὲ ἄθλον ἐπιτάσσει αὐτῷ τὴν Λερναίαν ὕδραν κτείνειν. Εἶχε δὲ ἡ ὕδρα ὑπερμέγεθες σῶμα, κεφαλὰς ἔχον ἑννεα, τὰς μὲν ὀκτῶ θνητάς, τὴν δὲ μέσην ἀθάνατον. Ἡρακλῆς δὲ τὰς ὀκτῶ θνητάς κεφαλὰς τέμνει καὶ τὰ τραύματα καίει. Εἶτα δ' ἐπὶ τῇ ἀθανάτῳ μέσῃ κεφαλῇ πέτραν βαρεῖαν τίθησι.

La biche aux cornes d'or

Τρίτον ἄθλον ἐπιτάσσει αὐτῷ τὴν Κερύνειον ἔλαφον εἰς Μυκῆνας ζῶσαν φέρειν. Ἦν δὲ ἡ ἔλαφος χρυσόκερως Ἀρτεμιδος ἱερά. Ὅλον δ' ἔτος Ἡρακλῆς ταύτην συνδιώκει. Ἐλαφον δ' εἰς τὸ ὄρος φεύγουσαν τοξεύων συλλαμβάνει καὶ εἰς Μυκῆνας ζῶσαν φέρει.

Le sanglier d'Érymanthe

Τέταρτον ἄθλον ἐπιτάσσει αὐτῷ τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον ζῶντα κομίζειν · τοῦτο δὲ τὸ θηρίον ἠδίκηκε τὴν χώραν, ὀρμώμενον ἐξ ὄρους ὃ καλοῦσιν Ἐρύμανθον. Ἡρακλῆς δὲ τὸν κάπρον εἰς τὸ ὄρος ἐδίωκε καὶ εἰς χιόνα πολλὴν ἔλαυνε. Κάμνον δὲ τὸ θηρίον ῥαδίως λαμβάνειν ἐδύνατο.

Les écuries d'Augias

Πέμπτον ἐπιτάσσει αὐτῷ ἄθλον τῶν Αὐγείου βοσκημάτων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μόνον ἐκφορεῖν τὴν ὄνθον. Ἦν δὲ Αὐγείας βασιλεὺς Ἥλιδος, παῖς Ἡλίου ἢ Ποσειδῶνος. Πολλὰς δ' εἶχε ποιμένας. Ἡρακλῆς δὲ τὰ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ ὕδατα ἀποτρέπει καὶ τὴν ὄνθον ἐκφορεῖ.

Les oiseaux du lac Stymphale

Ἔκτον ἐπιτάσσει ἄθλον αὐτῷ τὰς Στυμφαλίδας ὄρνιθας ἐκδιώκειν. Ἦν δὲ ἐν Στυμφάλῳ πόλει τῆς Ἀρκαδίας Στυμφαλὶς λεγομένη λίμνη, πολλῇ συνηρηφῆς ὕλῃ · εἰς ταύτην ὄρνιθες συνέφυγον ἄπλετοι, τὴν ἀπὸ τῶν λύκων ἀρπαγὴν δεδοικυῖαι. Χάλκεα κρόταλα δίδωσιν Ἡρακλεῖ Ἀθηναῖ. Ταῦτα κρούων ἐπίτινος ὄρους τῆς λίμνης παρακειμένου τὰς ὄρνιθας φοβεῖ · αἱ δὲ τὸν δοῦπον οὐχ ὑπομένουσαι μετὰ δέους ἀναπέτονται, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον Ἡρακλῆς τοξεύει αὐτάς.

Le taureau de Crète

Ἐβδομον ἐπιτάσσει ἄθλον τὸν Κρήτα ἀγαγεῖν ταῦρον. Ἡρακλῆς μὲν Μίνωα βοήθειαν αἰτεῖ, Μίνως δὲ ἀξιοῖ τὸν ταῦρον λαμβάνειν αὐτόν. Ἡρακλῆς Εὐρυσεεῖ τὸν ταῦρον ἄγει.

Les chevaux de Diomède

Ὀγδοὸν ἄθλον ἐπιτάσσει αὐτῷ τοὺς Διομήδους ἵππους εἰς Μυκήνας κομίζειν · οὗτος δὲ εἶχε ἀνθρωποφάγους ἵππους. Οὓν σὺν συμμάχοις Διομήδην ἀποκτείνει καὶ τὸ σῶμα τοῖς ἵπποισι δίδωσιν.

La ceinture d'Hippolyte

Ἐνατὸν ἄθλον Ἡρακλεῖ ἐπιτάσσει ζωστήρα κομίζειν τὸν Ἴππολύτης. Αὕτη δὲ ἐβασίλευεν Ἀμαζόνων, αἱ κατώκουν περὶ τὸν ποταμόν, ἔθνος μέγα τὰ κατὰ πόλεμον. Ἡρακλῆς δ' οὓν συμμάχους παραλαμβάνων ἐν μιᾷ νηϊ πλεῖ. Ἡρακλῆς δ' Ἴππολύτην ἀποκτείνει καὶ τὸν ζωστήρα λαμβάνων εἰς Μυκήνας κομίζει.

Les bœufs de Géryon

Δέκατον ἐπιτάσσει ἄθλον τὰς Γηρυόνου βόας κομίζειν. Γηρυόνης δὲ νῆσον Ὠκεανοῦ πλησίον κατώκει, τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυῆς σῶμα, συνηγμένον εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον δὲ εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν. Εἶχε δὲ φοινικᾶς βόας, οὓς Ἡρακλῆς Εὐρυσεεῖ κομίζει · ὁ δὲ αὐτάς καταθύει Ἡρα.

¹⁰ D'après APOLLODORE, *Bibliothèque* II, 5, 1-10.

VOCABULAIRE (1)

Noms

1re déclinaison

ἡμέρα, ας	le jour
Μυκίνη, ης	Mycènes	
ποιμνή, ης	le troupeau de moutons	
ὕδρα, ας	le serpent d'eau
χώρα, ας	la région	

2e déclinaison (masculin)

ἄθλος, ου	le travail, le défi
Ἀλφειός, ου	Alphée	
Αὐγείας, ου	Augias	
ἔλαφος, ου	la biche	
Ἐρύμανθος, ου	Érymanthe	
Ἡλῖος, ου	Hélios
κάπρος, ου	le sanglier	
Νέμεος, ου	Némée	
ὄνθος, ου	la bouse, le fumier	
ποταμός, οὔ	le fleuve
τράχηλος, ου	le cou

2e déclinaison (neutre)

θηρίον, ου	la bête sauvage	// fera
ρόπαλον, ου	la massue	
σπήλαιον, ου	la grotte

3e déclinaison (masculins-féminins)

Ἄρτεμις, ιδος	Artémis	
Ἥλις, ιδος	Élis	
λέων, λέοντος	le lion
Ποσειδῶν, ὠνος	Poséidon	
χιών, ὄνος	la neige

3e déclinaison (neutre)

βόσκημα, ατος	le troupeau	
δέρμα, δέρματος	la peau
ἔτος, εος-ους	l'année
σῶμα, σώματος	le corps
τραῦμα, τραύματος	la blessure
ὕδωρ, ὕδατος	l'eau

Adjectifs

1re classe

ἀθάνατος, η, ον	immortel	< ἄ + θάνατος
δεύτερος, α, ον	deuxième	
Ἐρυμάνθιος, α, ον	d'Érymanthe	
Κερύνειος, α, ον	de Cérynie	
Λερναίος, α, ον	de Lerne	
πέμπτος, η, ον	cinquième
ὅλος, η, ον	entier	
τέταρτος, η, ον	quatrième
τρίτος, η, ον	troisième
χρυσόκερως, ως, ων	avec des cornes d'or	

2e classe

ἄτρωτος, ος, ον	invincible	< ἄ + τρωτός
ὑπερμεγέθης, ης, ες	énorme	< ὑπέρ + μέγας

3e classe

βαρύς, εἶα, ὑ	lourd
πολύς, πολλή, πολλόν	beaucoup, nombreux

Numéraux

έννέα	neuf
ὀκτώ	huit

Verbes

ἀδικέω	commettre une injustice, faire du mal	< ἄ + δίκη
---------------	---------------------------------------	------------

ἀποτρέπω	détourner, dévier	< ἀπό + τρέπω
-----------------	-------------------	---------------

διώκω	poursuivre	
κομίζω	(r)emporter	
έκφορέω	emporter, enlever	< έκ + φορέω

έπιτάσσω	ordonner, imposer	< επί + τάσσω
-----------------	-------------------	---------------

ζάω	vivre	< ζῶω
καίω	brûler
κάμνω	fatiguer, être fatigué	
κτείνω	tuer, massacrer	
ὀρμάω	mettre en mouvement, déplacer

περιτίθημι	placer autour	< περί + τίθημι
πνίγω	étrangler	
συλλαμβάνω	emporter	< σύν + λαμβάνω
συνδιώκω	prendre en chasse	< σύν + διώκω

τέμνω	couper
τίθημι	placer, poser	
τοξεύω	tirer (à l'arc), atteindre (de flèches)

τύπτω	frapper
φεύγω	fuir

Mots invariables

Adverbes

εἶτα	alors, ensuite	
ένταῦθα	ici	
μήν	en fait, en réalité	
μόνον	seulement	< μόνος
οὔν	maintenant, alors	

Prépositions

εις (+ acc.)	vers
---------------------	------	-------

VOCABULAIRE (2)

Noms

1re déclinaison

Ἀθηνᾶ, ἡς	Athéna
Ἄρκαδία, ας	l'Arcadie	
ἀρπάγη, ἥς	le vol, la rapine	
βοήθεια, ας	l'aide, le secours < βοή + θέω	
Ἥρα, ας	Héra
Ἴππολύτη, ἡς	Hippolyte	
λίμνη, ἡς	le lac, le marais	
ῥύλη, ἡς	le bois, la forêt	

2e déclinaison (masculin)

Γηρυόνης, ου	Géryon	
δοῦπος, ου	le tonnerre	
ἵππος, ου	le cheval
λύκος, ου	le loup
μηρός, οῦ	la cuisse	
νῆσος, ου	l'île
Ἦκεανός, οῦ	l'Océan	
σύμμαχος, ου	l'allié	< σύν + μάχομαι
ταῦρος, ου	le taureau
τρόπος, ου	la manière, le caractère

2e déclinaison (neutre)

κρόταλον, ου	la castagnette
--------------	----------------	-------

3e déclinaison (masculins-féminins)

Ἀμαζών, όνος	l'Amazone	
βοῦς, βοός	le boeuf
γαστήρ, γαστέρος	le ventre
δέος, δέους	la peur, l'effroi	
Διομήδης, εος	Diomède	
Εὐρυσθεύς, έως	Eurysthée	
ζωστήρ, ἥρος	la ceinture	
Κρής, Κρητός	le Crétois	
λαγών, όνος	le flanc	
Μίνως, Μίνωος	Minos
ναῦς, νᾶός	le navire
ὄρνις, ὄρνιθος	l'oiseau
Στυμφαλίς, ίδος	Stymphale	

3e déclinaison (neutre)

ἔθνος, εος	la race, le peuple
-------------------	--------------------	-------

Adjectifs

1re classe

δέκατος, η, ον	dixième
ἑβδομος, η, ον	septième	
ἕκτος, η, ον	sixième
ἔνατος, η, ον	neuvième	
πλήσιος, α, ον	près de, proche	
ὄγδοος, η, ον	huitième
φοινίκεος, έα, εον	roux	< Φοῖνιξ

2e classe

ἀνθρωποφάγος, ος, ον	anthropophage	< ἄνθρωπος + φάγω
ἄπλετος, ος, ον	innombrable	
συμφυής, ής, ές	né ensemble	
συνηρεφής, ής, ές	entouré, couvert	

Pronoms

τις, τις, τι	quelque, quelqu'un, quelque chose
---------------------	-----------------------------------

Verbes

ἄγω	mener, conduire, apporter	
ἀναπέτομαι	s'envoler	< ἀνά + πέτομαι
ἀξιόω	trouver digne
ἀποκτείνω	tuer, massacrer	< ἀπό + κτείνω
βασιλεύω	régner	
δείδω	avoir peur, craindre	
→ δεδοικυίας (part. pft P, acc. f. pl)		
έκδιώκω	chasser, bannir	
καταθύω	sacrifier	< κατά + θύω
κατοικέω	habiter	
κρούω	frapper, heurter	
λαμβάνω	prendre, recevoir
παράκειμαι	se tenir près de	< παρά + κεῖμαι
παραλαμβάνω	recevoir (de)	< παρά + λαμβάνω
πλέω	naviguer
συμφεύγω	s'enfuir avec	< σύν + φεύγω
συνάγω	mener	< σύν + ἄγω
σχίζω	séparer
φοβέω	mettre en fuite
ὑπομένω	rester, attendre	< ὑπό + μένω

Mots invariables

Prépositions

κατά (+acc.)	en bas de
μετά (+acc.)	après, entre

EXERCICES

1. Décline complètement, sous forme de tableau, « ὁ κακός λέων » et « τὸ καλὸν δέρμα ».

2. Après avoir analysé les noms suivants, donnes-en le nominatif singulier :

αἱ γαστέρες – τῷ ὄρνιθι – τοῦ ὀδόντος – τὰ δέρματα – Ποσειδῶνα – τὴν χεῖρα – ὦ πάτερ – τὸ ὕδωρ – ταῖς θυγατέρι – τῶν σωμάτων

3. Complète le tableau suivant :

Nominatif sg	Accusatif sg	Datif sg	Nominatif pl.	Accusatif pl.
δράκων				
	σῶμα			
		ἄθλω		
			ὄρνιθες	
				χώρᾱς

4. Donne l'infinitif présent, actif et médio-passif, des verbes suivants :

ὀρμάω – κάμνω – φύω – πλέω – τεκνῶω

5. Après avoir placé la relative entre crochets, analyse le pronom relatif et traduis la phrase :

a) Οἱ κύνες οὓς τρέφεις καλλιστοὶ εἰσιν.

b) Τὸ δένδρον οὗ τοὺς καρπούς θαυμάζετέ ἐστι ροιά.

c) Οὐκ εἰσιν ἐλαῖαι ἐν τῇ χώρᾳ δι' ἧς πορευόμεθα.

